

Główne kierunki polityki zagranicznej po 1989 r.

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Schemat](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: Radio Maryja, *Założenia polskiej polityki zagranicznej na rok 2019*, 19.12.2018 r., dostępny w internecie: radiomaryja.pl [dostęp 27.07.2020 r.].
- Źródło: *Zniesienie wiz do USA – poradnik*, 5.12.2019 r., dostępny w internecie: travelplanet.pl [dostęp 27.07.2020 r.].
- Źródło: *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.*, dostępny w internecie: sejm.gov.pl [dostęp 27.07.2020 r.].

Główne kierunki polityki zagranicznej po 1989 r.

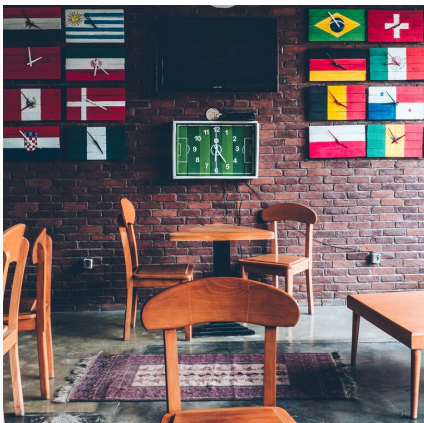
Źródło: domena publiczna.

Po II wojnie światowej państwo polskie znalazło się pod kontrolą sowiecką, a w rezultacie nasz kraj stał się częścią bloku wschodniego. Wiązało się to z brakiem własnej, suwerennej polityki zagranicznej. Realizowano jedynie wytyczne płynące ze Związku Socjalistycznych Republik Sowieckich. Dopiero przemiany związane z upadkiem komunizmu, które się dokonały w 1989 r., pozwoliły na samodzielne kształtowanie polityki zagranicznej przez państwo polskie.

Twoje cele

- Przedstawisz główne cele polskiej polityki zagranicznej po 1989 r.
- Omówisz rolę organów państwa w stosunkach międzynarodowych.
- Wskażesz organy wewnętrzne i zewnętrzne podległe ministrowi spraw zagranicznych.
- Scharakteryzujesz stosunki Polski z wybranymi państwami po 1989 r.

Dla zainteresowanych

Podmioty i zasady stosunków międzynarodowych

Ratyfikacja umów międzynarodowych w RP

Polityka zagraniczna – wprowadzenie do zagadnienia

Państwo pełni dwie podstawowe funkcje – wewnętrzną i zewnętrzną. **Polityka zagraniczna** należy do podstawowych atrybutów działalności zewnętrznej. Jej celem jest sformułowanie interesów państwa w postaci **interesu narodowego**, który następnie jest realizowany. Każdy kraj układa je w sposób hierarchiczny według przyjętego przez siebie systemu wartości i celów. Dla każdego państwa ten system będzie inny i podlega zmianom w zależności od sytuacji międzynarodowej, w jakiej się znajduje. Wiąże się to z tym, że każdy kraj ma konkretne położenie geopolityczne i musi reagować na wszelkie zmiany w polityce międzynarodowej. Celem polityki zagranicznej jest wykreowanie określonego wizerunku państwa na arenie międzynarodowej tak, by mogło ono realizować własne potrzeby i interesy.

Można wyróżnić następujące cele polityki zagranicznej:

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Dzięki osiąganiu tych celów państwo realizuje **rację stanu** rozumianą jako uznanie jego dobra i potrzeb za najważniejsze. Należy pamiętać, że można to osiągnąć jedynie w sytuacji, kiedy większość społeczeństwa danego kraju akceptuje te potrzeby i uznaje za ważne dla interesów państwa.

Kto odpowiada za politykę zagraniczną państwa?

Prowadzenie polityki zagranicznej przez państwo wymaga istnienia kompetentnych organów władzy, które będą za nią odpowiadać. Możemy je podzielić na wewnętrzne, które funkcjonują w państwie i zajmują się polityką zagraniczną, oraz zewnętrzne, działające poza granicami państwa.

Do **wewnętrznych organów władzy** należą:

Zewnętrzne organy władzy odpowiadające za realizację polityki zagranicznej państwa to:

- **ambasady**, czyli stałe misje dyplomatyczne tworzone w poszczególnych państwach w celu zabezpieczenia interesów państwa i jego obywateli;
- **misje specjalne**, których zadaniem jest realizacja ściśle określonych zadań w polityce zagranicznej;
- **urzędy konsularne** chroniące interesy obywateli za granicą;

- **przedstawicielstwa** przy organizacjach międzynarodowych.

Przemiany po 1989 roku

Nie można powiedzieć, że do 1989 r. państwo polskie prowadziło suwerenną politykę zagraniczną. Była ona uzależniona od „wielkiego brata”, jakim był Związek Socjalistycznych Republik Sowietkich. Dopiero obrady Okrągłego Stołu prowadzone od 6 lutego do 5 kwietnia 1989 r. spowodowały zmiany ustrojowe w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (PRL). Do stołu w celu osiągnięcia porozumienia zasiadł obóz rządzący, czyli komuniści, i opozycja skupiona w ramach Solidarności. Efektem rozmów był proces demokratyzacji państwa i będące jego skutkiem przemiany ustrojowe. Do powszechnego użycia weszło słowo „pluralizm”, które najczęściej łączono z przymiotnikiem „polityczny”. Skutkiem wprowadzenia pluralizmu politycznego było zezwolenie na zakładanie partii politycznych oraz przeprowadzenie tzw. wyborów kontraktowych do sejmu. Tym samym w 1989 r. w Polsce powstał pierwszy niekomunistyczny rząd z Tadeuszem Mazowieckim jako premierem. Dało to początek fali przemian, która z czasem objęła również inne państwa za żelazną kurtyną, co doprowadziło do jej upadku. Zmiany w poszczególnych krajach postkomunistycznych zmusiły ich rządy do tworzenia od początku polityki zagranicznej z uwzględnieniem interesu narodowego i racji stanu. Nie inaczej było w Polsce.

Działacze NSZZ „Solidarność” w drodze na zakończenie obrad Okrągłego Stołu, na czele Lech Wałęsa i Tadeusz Mazowiecki

Źródło: Leonard Szmaglik, licencja: CC BY-SA 4.0.

Polska polityka zagraniczna po 1989 roku

W wyniku obalenia komunizmu i wyzwolenia się spod jarzma sowieckiego polska polityka zagraniczna dokonała zwrotu w kierunku Zachodu, szukając wsparcia wśród starych demokracji w Niemczech, Francji czy też w Stanach Zjednoczonych. Celem polityki zagranicznej stało się dążenie do pełnej **suwerenności wewnętrznej i zewnętrznej**, co wiązało się z koniecznością nawiązania na nowo stosunków politycznych nie tylko z sąsiadami, ale też z innymi państwami i organizacjami międzynarodowymi.

26 kwietnia **1990 r.** w czasie obrad sejmowych zostały ogłoszone główne priorytety polskiej polityki zagranicznej:

- współtworzenie systemu bezpieczeństwa europejskiego;
- tworzenie nowych powiązań regionalnych;
- rozwój więzi i stosunków z sąsiadami;
- rekonstrukcja stosunków gospodarczych z zagranicą;
- nawiązywanie stosunków z krajami na innych kontynentach;
- współpraca z organizacjami międzynarodowymi;
- dążenie do pełnej praworządności w stosunkach międzynarodowych i ochrona praw człowieka oraz podstawowych swobód;
- poszerzenie powiązań z USA i państwami EWG;
- rozwijanie łączności z Polonią.

Krzysztof Skubiszewski, minister spraw zagranicznych RP w latach 1989–1993
Źródło: Eteru, licencja: CC BY-SA 3.0.

Ówczesny minister spraw zagranicznych Krzysztof Skubiszewski wyznaczył trzy etapy rozwoju polskiej polityki zagranicznej.

W latach 1990–1992 za priorytet uznał sprawę umocnienia suwerenności państwa.

1

2

W latach 1993–1997 na pierwszy plan wysunął kwestię bezpieczeństwa.

W latach 1998–2002 chciał postawić na rozwój państwa i jego polityki zagranicznej.

3

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

W **2002 r.** ówczesny Minister Spraw Zagranicznych Włodzimierz Cimoszewicz uznał, że plany Skubiszewskiego udało się zrealizować, i zaproponował kolejne priorytety w polskiej polityce zagranicznej:

- zakończenie negocjacji w sprawie członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej;
- zwiększenie aktywności Polski w zagranicznej polityce gospodarczej;
- umocnienie bezpieczeństwa narodowego dzięki członkostwu w Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego (NATO);
- rozwój stosunków bilateralnych z sąsiadami i państwami zachodnimi.

W **2003 r.** doszły dwa kolejne cele polityki zagranicznej:

- dążenie do spójności NATO;
- wzmocnienie pozycji Polski w UE po wstąpieniu w jej struktury w 2004 r., co zostało już oficjalnie potwierdzone.

W kolejnych latach, w zależności od sytuacji międzynarodowej, dochodziło do zmiany priorytetów polityki zagranicznej, szczególnie w kwestii stosunków z USA i NATO, co spotkało się z krytyką ze strony Unii Europejskiej.

Włodzimierz Cimoszewicz, Minister Spraw Zagranicznych RP w latach 2001–2005

Źródło: Kancelaria Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, licencja: CC BY-SA 3.0.

Polityka Rzeczypospolitej Polskiej wobec wybranych państw

Po 1989 r. nastąpiła konieczność ponownego nawiązania stosunków politycznych z państwami sąsiedzkimi, ponieważ w wyniku przemian politycznych zmieniły się również i te kraje. Upadł ZSRS, a w jego miejsce powstały niepodległe państwa postsowieckie, rozpadła się Czechosłowacja, a Niemiecka Republika Demokratyczna połączyła się z Republiką Federalną Niemiec, tworząc zjednoczone Niemcy.

Stosunki z Federacją Rosyjską

Kiedy 8 grudnia 1991 r. w Puszczy Białowieskiej zapadła decyzja o likwidacji ZSRS i utworzeniu Wspólnoty Niepodległych Państw przez Rosję, Białoruś i Ukrainę, pojawiły się nowe priorytety dla polskiej polityki zagranicznej: likwidacja struktur Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej i Układu Warszawskiego oraz wycofanie z terytorium Polski wojsk rosyjskich. RWPG zostało rozwiązane 28 czerwca 1991 r., a Układ Warszawski – 1 lipca 1991 r. Temat wycofania wojsk Armii Czerwonej podjęto już 15 listopada 1990 r., zawierając dwustronne porozumienie dotyczące wojsk stacjonujących w Polsce i NRD, które musiały się wycofywać przez terytorium państwa polskiego. 22 maja 1992 r. w Moskwie podpisano dokumenty o tranzycie tych jednostek. Ostatecznie 17 września 1993 r. ostatni żołnierze rosyjscy opuścili terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Było to symboliczne nawiązanie do agresji sowieckiej z 17 września 1939 r., kiedy ich obecność na ziemiach polskich stała się faktem na blisko 54 lata.

10 grudnia 1991 r. został podpisany z Rosją traktat o przyjaznej i dobrosąsiedzkiej współpracy, który ratyfikowano 22 maja 1992 roku. Zakładał on:

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

W latach 1994–1999 doszło do pogorszenia się stosunków z Rosją w następstwie polskich starań o wejście do NATO i UE. 13 czerwca 2000 r. rząd Rzeczypospolitej Polskiej opracował *Założenia polskiej polityki zagranicznej wobec Rosji*, w których do najważniejszych priorytetów zaliczono otwarcie polskich cmentarzy wojskowych w Katyniu i Miednoje – którego dokonano w 2000 r. Do ocieplenia stosunków z Rosją doszło w 2009 r. po wizycie prezydenta Władimira Putina w Polsce, niestety rok później, 10 kwietnia 2010 r. wydarzyła się katastrofa smoleńska, co z kolei wpłynęło na pogorszenie się polsko-rosyjskich relacji. Dalsze ich psucie się spowodowała agresja Rosji na Ukrainę oraz kwestia polskiej niezależności energetycznej w kontekście podpisanych z Rosją umów dotyczących dostaw gazu.

Stosunki z Ukrainą

Kiedy 24 sierpnia 1991 r. Ukraina ogłosiła niepodległość – Rzeczpospolita Polska jako pierwsze państwo na świecie ją uznała. 18 maja 1992 r. został podpisany polsko-ukraiński traktat o dobrym sąsiedztwie i współpracy, który miał ułożyć stosunki z tym nowym

sąsiadem. Niestety, na naszych wzajemnych kontaktach międzynarodowych cieniem kładły się upiory przeszłości związane z zaszłościami historycznymi z czasów walk w latach 1918–1919 o niepodległość Ukrainy oraz ze zbrodnią wołyńską. Sukcesem we wzajemnych stosunkach było otwarcie 21 października 2005 r. polskiego cmentarza wojkowego w okolicy Charkowa oraz upamiętnienie niektórych miejsc zbrodni nacjonalistów ukraińskich na Polakach na Kresach Wschodnich, np. w Hucie Pieniackiej.

W 2004 r. strona polska wsparła pomarańczową rewolucję na Ukrainie, a w 2013 Euromajdan w Kijowie, kiedy to prezydent Ukrainy Wiktor Janukowycz odmówił podpisania umowy stowarzyszeniowej z UE, co doprowadziło do rozwiązań siłowych. Decyzja prezydenta Janukowycza była ciosem w polską politykę integracji Ukrainy z UE i NATO. Ważnym elementem wzajemnych stosunków było wspólne organizowanie przez Polskę i Ukrainę finałów EURO 2012 w piłce nożnej.

Niestety, prezydentura Janukowycza oznaczała również zwrot ukraińskiej polityki zagranicznej w stronę Rosji, zaś jego obalenie było przyczynkiem do rosyjskiej agresji na Krym. W ostatnich latach na Ukrainie zachodniej odżyła sympatia do Stepana Bandery i Organizacji Nacjonalistów Ukraińskich (OUN), co wpłynęło niekorzystnie na wzajemne relacje. Mimo to Polska pozostaje rzecznikiem obecności Ukrainy w UE.

Stosunki z USA

Od początku w Stanach Zjednoczonych państwo polskie widziało gwarancję swojego bezpieczeństwa międzynarodowego po zerwaniu więzów zależności od ZSRS. Wiązało się z tym dążenie do członkostwa w NATO, które było postrzegane jako zabezpieczenie przed ewentualnym odrodzeniem się rosyjskiego imperializmu. Po wejściu Polski w struktury NATO doszło do zacieśnienia współpracy politycznej i militarnej ze Stanami Zjednoczonymi. Niestety, nie dotyczyło to współpracy gospodarczej.

Problemem we wzajemnych relacjach był m.in. obowiązek posiadania wiz w celu podróży do USA, który został zniesiony dopiero 11 listopada 2019 r. W ramach współpracy na terenie RP powstały amerykańskie bazy wojskowe.

Oficjalne logo UEFA Euro 2012. Zastanów się, do czego nawiązuje jego symbolika.

Źródło: Source, domena publiczna.

W 2019 r. prezydenci Andrzej Duda i Donald Trump rozmawiali na temat pogłębiania współpracy obronnej
Źródło: Jakub Szymczuk – Kancelaria Prezydenta RP, licencja: CC BY-SA 4.0.

Słownik

ambasador

przedstawiciel danego państwa za granicą; stoi on na czele misji dyplomatycznej i reprezentuje interesy państwa

interes narodowy

trwający długofalowo proces realizacji celów i wartości, które w danym momencie są istotne dla państwa

konsul

kierownik urzędu konsularnego danego państwa za granicą; jego zadaniem jest opieka nad obywatelami RP przebywającymi w danym państwie oraz reprezentowanie interesów RP

polityka zagraniczna

forma działalności państwa na arenie międzynarodowej; jej celem jest zabezpieczenie interesu państwa i jego bezpieczeństwa międzynarodowego

racja stanu

nadrzędny interes, jaki chce zrealizować państwo w określonej rzeczywistości

Schemat

Polecenie 1

Zapoznaj się z celami polskiej polityki zagranicznej od 1989 r. i wykonaj ćwiczenia.

Główne cele polskiej polityki zagranicznej po 1989 r.

Cel polityki zagranicznej:

Współtworzenie systemu bezpieczeństwa europejskiego.

Sposób jego realizacji:

- 2 lutego 1994 r. akcesja do programu Partnerstwo dla Pokoju;
- 9 maja 1994 r. Polska stała się partnerem stowarzyszonym Unii Zachodnioeuropejskiej (UZE).

1

2

Flaga Unii Zachodnioeuropejskiej
Źródło: domena publiczna.

Cel polityki zagranicznej:

Rozwijanie stosunków dobrosąsiedzkich z najbliższymi sąsiadami.

Sposób jego realizacji:

Sukcesem było podpisanie układów o dobrosąsiedzkiej współpracy z państwami, które bezpośrednio graniczą z Polską:

- 10 października 1990 r. została podpisana Deklaracja o przyjaźni i dobrosąsiedzkiej współpracy z ZSRS;
- 17 czerwca 1991 r. został podpisany traktat polsko-niemiecki o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy;
- 6 października 1991 r. został podpisany traktat polsko-czechosłowacki o dobrym sąsiedztwie i przyjacielskiej współpracy;
- 18 maja 1992 r. został podpisany polsko-ukraiński traktat o dobrym sąsiedztwie i współpracy;
- 22 maja 1992 r. – podpisanie polsko-rosyjskiego traktatu o przyjaznej i dobrosąsiedzkiej współpracy;
- 23 czerwca 1992 r. został podpisany polsko-białoruski traktat o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy;
- 8 lipca 1993 r. – podpisanie protokołu pomiędzy Polską a Słowacją dotyczącego obowiązywania umów zawartych w latach 1918–1992, w których stronami były m.in. PRL i Czechosłowacja;
- 26 kwietnia 1994 r. – podpisanie polsko-litewskiego traktatu o przyjaznych stosunkach i dobrosąsiedzkiej współpracy.

4

Plakat w Berlinie upamiętniający 20. rocznicę podpisania traktatu polsko-niemieckiego o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy
Źródło: Gregor Helms, CC BY-SA 3.0.

5

Cel polityki zagranicznej:

Współpraca z organizacjami międzynarodowymi.

Sposób jego realizacji:

1991 – wejście Polski w skład Rady Europy i wejście do Inicjatywy Środkowoeuropejskiej (Hexagonale);

1992 – współzałożenie Rady Państw Morza Bałtyckiego;

1995 – Polska współzałożycielem Światowej Organizacji Handlu (WTO);

1995 – Polska jest współzałożycielem Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, która zastąpiła Konferencję Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie;

1996 – Polska wstąpiła do Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju;

1999 – Polska w NATO;

2004 – Polska w UE;

2007 – Polska w układzie z Schengen;

2008 – Polska członkiem Międzynarodowej Agencji Energetycznej.

6

WTO OMC

Logo Światowej Organizacji Handlu
Źródło: domena publiczna.

7

Cel polityki zagranicznej:

Kształtowanie nowych powiązań regionalnych.

Sposób jego realizacji:

1991 – powstanie Grupy Wyszehradzkiej i Trójkąta Weimarskiego.

8

Logo Grupy Wyszehradzkiej
Źródło: domena publiczna.

9

Cel polityki zagranicznej:

Nawiązanie kontaktów z państwami Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej i USA.

Sposób jego realizacji:

- Democracy Act of 1989, wspierający przemiany demokratyczne w Europie Wschodniej, na jego mocy zostało anulowane 70% polskiego zadłużenia wobec USA oraz 50% zadłużenia wobec Klubu Paryskiego;
- pomoc amerykańska w staraniach o przyjęcie do NATO;
- 25 maja 1990 r. został złożony wniosek Polski o stowarzyszenie ze Wspólnotami Europejskimi;
- 16 grudnia 1991 r. umowa stowarzyszeniowa ze Wspólnotami Europejskimi.

Logo Unii Europejskiej
Źródło: domena publiczna.

Cel polityki zagranicznej:

Polityka euroatlantycka.

Sposób jego realizacji:

- współpraca z NATO, która pozwoliła 12 marca 1999 r. zostać członkiem tego sojuszu wojskowego;
- współpraca ze Wspólnotami Europejskimi/Unią Europejską, która 1 maja 2004 r. pozwoliła Polsce stać się pełnoprawnym członkiem UE;
- współpraca ze Stanami Zjednoczonymi, część polityków zgłasza akces Polski do Północnoamerykańskiej Strefy Wolnego Handlu (NAFTA);
- współpraca ta zacieśniła się po wejściu Polski do NATO i zaowocowała ścisłą współpracą wojskową w misjach NATO i wojnie z terroryzmem.

Podpisanie przez prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego traktatu o przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej

Źródło: Unknown, GFDL 1.2.

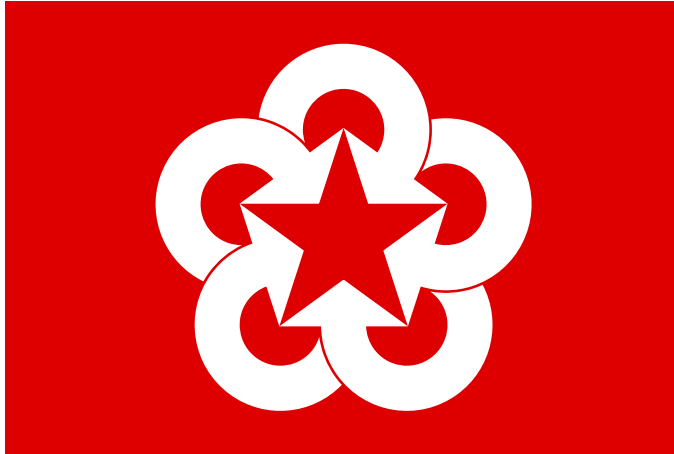
Cel polityki zagranicznej:

Polityka wschodnia.

Sposób jego realizacji:

- nawiązano stosunki polityczne ze wszystkimi sąsiadami wschodnimi w ramach polityki dwutorowości (zachowanie stosunków z władzami ZSRS przy jednoczesnym nawiązywaniu stosunków z nowo powstałymi państwami postsowieckimi);
- rozwiązanie Układu Warszawskiego i Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej;
- nawiązanie stosunków z Federacją Rosyjską.

14

Logo Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej
Źródło: domena publiczna.

15

Cel polityki zagranicznej:

Polityka w ramach UE.

Sposób jego realizacji:

- dążenie do wzrostu znaczenia Polski w UE;
- działanie na rzecz rozszerzenia UE na Ukrainę.

16

Montaż flag Polski i Ukrainy
Źródło: ArturM, CC BY-SA 3.0.

Ćwiczenie 1

Omów sukcesy polskiej polityki zagranicznej w stosunkach bilateralnych z sąsiadami.

Ćwiczenie 2

Oceń polską politykę euroatlantycką.

Ćwiczenie 3

Wyjaśnij znaczenie wejścia Polski w 1991 r. do Rady Europy.

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Zaznacz, które z podanych odpowiedzi można zaliczyć do celów polityki zagranicznej.

- ☐ zapewnienie bezpieczeństwa państwa
- ☐ wzrost siły państwa
- ☐ umocnienie satelitaryzmu Polski od Federacji Rosyjskiej
- ☐ wzrost pozycji międzynarodowej państwa

Ćwiczenie 2

Uzereguj priorytety polskiej polityki zagranicznej ogłoszone przez Ministra Spraw Zagranicznych Krzysztofa Skubiszewskiego w sposób chronologiczny.

rozwój państwa i jego polityki zagranicznej

umocnienie suwerenności państwa

bezpieczeństwo państwa

Ćwiczenie 3

Zaznacz, z jakim państwem w 2012 r. Rzeczpospolita Polska współorganizowała finały Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej Euro 2012.

☐ z Niemcami

☐ z Białorusią

☐ z Ukrainą

☐ z Czechami

Zapoznaj się z tekstem źródłowym i wykonaj polecenie.

“ **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.**

Art. 133

1. Prezydent Rzeczypospolitej jako reprezentant państwa w stosunkach zewnętrznych:

1) ratyfikuje i wypowiada umowy międzynarodowe, o czym zawiadamia Sejm i Senat,

2) mianuje i odwołuje pełnomocnych przedstawicieli Rzeczypospolitej Polskiej w innych państwach i przy organizacjach międzynarodowych,

3) przyjmuje listy uwierzytelniające i odwołujące akredytowanych przy nim przedstawicieli dyplomatycznych innych państw i organizacji międzynarodowych.

2. Prezydent Rzeczypospolitej przed ratyfikowaniem umowy międzynarodowej może zwrócić się do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem w sprawie jej zgodności z Konstytucją.

3. Prezydent Rzeczypospolitej w zakresie polityki zagranicznej współdziała z Prezesem Rady Ministrów i właściwym ministrem.

Źródło: *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.*, dostępny w internecie: sejm.gov.pl [dostęp 27.07.2020 r.].

Omów rolę Prezydenta RP w stosunkach międzynarodowych.

Ćwiczenie 5

Zapoznaj się z ilustracją i wykonaj polecenie.

Źródło: Erazm Ciołek, dostępny w internecie: historia.wprost.pl [dostęp 27.07.2020 r.], tylko do użytku edukacyjnego.

Wyjaśnij, jaki był wpływ wydarzenia przedstawionego na ilustracji na polską politykę zagraniczną po 1989 r.

Zapoznaj się z tekstem źródłowym i wykonaj polecenie.

“ *Zniesienie wiz do USA – poradnik* ”

Od 11 listopada Polska dołączyła do grona 38 krajów spełniających kryteria ruchu bezwizowego do USA. Jeśli jedziemy tam w celach turystycznych, możemy spędzić w tym kraju do 90 dni. Ubieganie się o wizę zastąpił obowiązek rejestracji w systemie ESTA. W ciągu 72 godzin otrzymamy potwierdzenie możliwości wjazdu do Stanów Zjednoczonych. To nie oznacza jednak ostatecznej zgody, tę wydają służby graniczne.

Źródło: *Zniesienie wiz do USA – poradnik*, 5.12.2019 r., dostępny w internecie: travelplanet.pl [dostęp 27.07.2020 r.].

Wyjaśnij, dlaczego dla Rzeczypospolitej Polskiej zniesienie wiz do USA było jednym z najważniejszych celów w stosunkach z USA.

Zapoznaj się z wypowiedzią ministra spraw zagranicznych RP i wykonaj polecenie.

((Radio Maryja

Założenia polskiej polityki zagranicznej na rok 2019

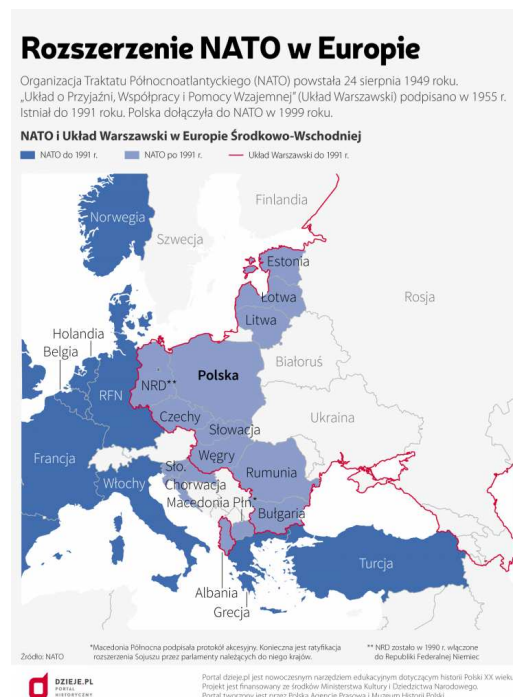
– W ostatnich latach odtworzyliśmy ścisłą współpracę Grupy Wyszehradzkiej, powołaliśmy nowe instytucje – Dziewiątkę Bukaresztańską, Trójmorze. Ta koncepcja opiera się o wzmocnienie infrastruktury zarówno energetycznej, jak i komunikacyjnej w naszym regionie, tak aby wyrównać poziom rozwoju z poziomem integracji naszego regionu z Europą Zachodnią. W dalszym ciągu będziemy uczestniczyć w 2019 r. w Radzie Bezpieczeństwa ONZ, a więc będziemy też współuczestniczyć w rozwiązywaniu różnych konfliktów na świecie, których jest co niemiara. To na pewno będą kwestie, do których się rząd odniesie. Oczywiście będziemy na pewno się starali rozszerzyć naszą obecność na świecie, opiekować się Polonią, umacniać nasz wizerunek, markę polską na świecie – mówił Witold Waszczykowski.

Źródło: Radio Maryja, *Założenia polskiej polityki zagranicznej na rok 2019*, 19.12.2018 r., dostępny w internecie: radiomaryja.pl [dostęp 27.07.2020 r.].

Wymień, jakie działania w polityce zagranicznej RP w 2019 r. świadczą o pozycji państwa na arenie międzynarodowej.

Zapoznaj się z mapą i wykonaj polecenie.

Źródło: 10.03.2019 r., dostępny w internecie: dzieje.pl [dostęp 27.07.2020 r.], tylko do użytku edukacyjnego.

Wyjaśnij, w jaki sposób Rzeczpospolita Polska zadbała o swoje bezpieczeństwo międzynarodowe po 1989 r.

Dla nauczyciela

Autor: Jarosław Dyrda

Przedmiot: wiedza o społeczeństwie

Temat: Główne kierunki polityki zagranicznej po 1989 r.

Grupa docelowa: III etap edukacyjny, liceum, technikum, zakres rozszerzony

Podstawa programowa:

Zakres rozszerzony

XV. Polska polityka zagraniczna.

Uczeń:

1) wyjaśnia, jakie znaczenie w polityce zagranicznej państwa odgrywa racja stanu; podaje transformację celów, instrumentów i treści polskiej polityki zagranicznej od lat 90. XX w.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- wyjaśnia podstawowe pojęcia związane z polityką zagraniczną – polityka zagraniczna, interes narodowy i racja stanu;
- przedstawia główne cele polskiej polityki zagranicznej po 1989 r.;
- omawia rolę organów państwa w stosunkach międzynarodowych;
- wskazuje organy wewnętrzne i zewnętrzne podległe ministrowi spraw zagranicznych;
- charakteryzuje stosunki Polski z wybranymi państwami po 1989 r.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- odwrócona klasa.

Metody i techniki nauczania:

- burza mózgów;
- dyskusja;
- rozmowa nauczająca;
- praca ze schematem.

Formy zajęć:

- praca indywidualna;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami i dostępem do internetu, słuchawki;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg zajęć:

Przed lekcją

1. Zajęcia przeprowadzone metodą kształcenia wyprzedzającego. Podczas poprzedniego spotkania uczniowie otrzymują za zadanie zapoznanie się z głównymi kierunkami polskiej polityki zagranicznej po 1989 r.

2. Podział klasy na cztery grupy:

Grupa I – Polska polityka zagraniczna po 1989 r. – zagadnienia ogólne;

Grupa II – Ukraina;

Grupa III – Stany Zjednoczone Ameryki Północnej;

Grupa IV – Federacja Rosyjska.

Faza wstępna

1. Przedstawienie tematu i celów zajęć. Wprowadzenie do tematu poświęconego głównym kierunkom polityki zagranicznej RP po 1989 r.

2. Wprowadzenie do tematyki związanej z polityką zagraniczną, nauczyciel wyjaśnia podstawowe pojęcia oraz wskazuje cele polityki zagranicznej – rozmowa nauczająca.

Faza realizacyjna

1. Dyskusja na forum klasy – „Kto odpowiada za politykę zagraniczną państwa?”. Wskazanie podmiotów odpowiedzialnych za politykę zagraniczną w formie notatki z lekcji.

2. Transformacja ustrojowo-systemowa w 1989 r. i jej konsekwencje dla polityki zagranicznej.

3. Analiza schematu *Główne cele polskiej polityki zagranicznej po 1989 r.*

4. Poszczególne grupy pokazują swoje prezentacje poświęcone zagadnieniom polskiej polityki zagranicznej po 1989 r.:

Grupa I – Polska polityka zagraniczna po 1989 r. – zagadnienia ogólne;

Grupa II – Ukraina;

Grupa III – Stany Zjednoczone Ameryki Północnej;

Grupa IV – Federacja Rosyjska.

5. Każda grupa na tablicy wypisuje najważniejsze informacje ze swojego wystąpienia, redagując wspólną notatkę z lekcji.

Faza podsumowująca

1. Podsumowanie tematu poświęconego polskiej polityce zagranicznej po 1989 r.

2. Wykonanie ćwiczeń do multimedium.

Praca domowa:

Wykonanie ćwiczeń z modułu „Sprawdź się”.

Materiały pomocnicze:

Andrzej J. Madera, *Polityka zagraniczna Polski po roku 1989: (wybrane zagadnienia)*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Politologica” nr 2, 2004.

Rafał Willa, Jacek Knopek, *Polska polityka zagraniczna 1989-2014*, Warszawa 2016.

Przemysław Żurawski vel Grajewski, *Dwie dekady polskiej polityki zagranicznej 1989-2009*, omp.org.pl.

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania multimedium:

Multimedium można wykorzystać do przygotowania prezentacji o celach polskiej polityki zagranicznej po 1989 r. lub jako materiał powtórzeniowy.